

der undes Arbejderne og da dem, der her er Tale om, Statens Arbejdere og Bestillingsmænd, Tid til at kunne tilfredsstille deres religiøse Fornødenheder, men maatte i ligesaa høj Grad f. Ex. for Familielivet, thi det er jo i Virkeligheden et billigt Forlangende, at de Paagjældende idetmindste faae een Dag, paa hvilken de kunne tilbringe Livet i Ro med deres Familier, og det hjælper tillige til at styrke de fysiske og aandelige Kræfter. Jeg tror, at netop det, at der er en Dag til Hvile, er dybt begrundet i den menneskelige Natur, og at der baade i den aandelige og fysiske Side af samme er Trang til en saadan Hviledag. Jeg tror derfor, at det ikke er uden Grund, at de Lande, der ere gaaede i Spidsen i saa Henseende, ere komne til at staa høit, og det har efter min Erfaring vist sig, at de Menneker, der skulle anstrenge sig, ikke alene de 6, men alle 7 Dage om Ugen, enten ved legemligt eller aandeligt Arbejde, gaa snarere og hurtigere til Grunde, og ikke ere nær saa dygtige til deres Gjerning i det Hele som de, der have en Hviledag. Jeg tror derfor, at det er en Sag, man maa ønske maa komme til Forhandling snarest mulig. Jeg veed vel, at der vil reise sig mange Indvendinger imod, at man standser Jernbanetog om Søndagen, og ganske kan det jo heller ikke ske, det forlanges heller ikke, men det kan ganske vist gaa anderledes dermed, end det nu gaar; vi kunne jo i saa Henseende henvise til Englands Exempel. Der er jo imidlertid ogsaa en anden Maade, hvorpaa man kan staae de Paagjældende fri for Søndagsarbejdet, nemlig derved, at man giver en rigeligere Arbeidskraft til de Dage, saa at de idetmindste kunne faae enten Noget af Søndagen eller ogsaa skiftevis hele Søndagen fri. Jeg skal imidlertid ikke gaa videre ind herpaa, da der ikke foreligger noget Forslag herom. — Det var det ene Punkt, hvorom jeg nu har udtalt mig, det næste vedrører Landpostbefordringen. Det oplyses under Nr. 13 i Betænkningen, at den oprindelige Plan, efter hvilken der skulde være 6 Gange ugentlig Post til enhver Landsby, er nu paa det Allernærmeste udført. Jeg har heller ikke havt nogen Tvivl om, at det forsaavidt var Tilfældet, idet det er mig meget vel bekendt, at man virkelig faar Post 6 Gange om Ugen; hvor man, vel at mærke, faar Post, faar man den 6 Gange og ikke 3 eller 4 Gange om Ugen med Undtagelse af de saa Steder, der ere nævnte i Betænkningen, hvor man af lokale Grunde ikke kan faae den saa ofte. Derimod har jeg en anden Tvivl; jeg hører nemlig til de Medlemmer, der have opkastet denne Tvivl i Udvalget, og jeg siger, at denne Tvivl er begrundet paa, hvad jeg har erfaret. Det er nemlig den, at medens man vel faar Post 6 Gange om Ugen i de egentlige Landsbyer, finder dette derimod ikke allevegne Sted med Hensyn til Udflyttere, selv om deres Antal er ret antageligt, f. Ex. 10 eller 20. Jeg maa dog mene, at et

Antal Beboere af 10 eller 20, selv om det er mindre Hus, kunne have Krav paa at faae deres Post. Nu veed jeg vel, at man ikke kan sende Post om til enhver Hytte eller ethvert Hus, at det er altfor meget forlangt, men jeg skal dog gjøre opmærksom paa, at vort Naboland Syd for, efterat Slesvig var indlemmet i Lydsland, meget hurtigt fik Post til hver Mand's Dør, og man er der endog i temmelig ubeboede Egne naaet saa vidt, at man faar Post 6 Gange om Ugen, ikke alene til enhver Landsby, men ligefrem til hver Mand's Dør. Naar der er Villie til at give Bevillingerne, hvad der fra Thingets Side vistnok har været i den Henseende, forstaaer jeg heller ikke, at Postvæsenet kan være særlig tilbageholdende med at gaa nogenlunde rask frem med Hensyn til Udviklingen af Landpostbefordringen. Naar Kjøbenhavn har Post 5—6 Gange om Dagen, er det et rimeligt Forlangende, at man hurtigst mulig naaer til, at enhver, selv en mindre, Kreds af Beboere paa Landet kan faae Posten een Gang om Dagen; det er, forekommer det mig, ikke noget ubilligt Forlangende. Jeg veed meget vel, at man siger, at disse Folk læse ikke og skrive ikke, men naar Posten kommer til dem, hjælper det netop til, at de komme til baade at læse og skrive. Det er mig desuden ogsaa bekendt, at flere af de Kredse, jeg her omtaler, Nybyggere og Udflyttere, netop fordi de have savnet Posten, flere Gange ligefrem have lidt Tab, idet Postanvisninger ikke ere bleve indløste. Dette være altsaa sagt med Hensyn til 6 Gange daglig Post til Landsbyerne, hvilket efter min Mening ikke bør forstaaes saaledes, at man indskrænker sig til egentlige Landsbyer, men derved skal tillige forstaaes saadanne Kredse af Beboere, enten Nybyggere eller Udflyttere, der kunne have nogen Betydning. Ikke alene forekommer det mig at have været noget længe, inden man er naaet saa vidt, som der er angivet, men man gaar vistnok tillige noget langsomt frem med Hensyn til den direkte Ombæring af Breve. Skal denne finde Sted efter en saa langsom Maalestok som den, hvorefter den nu foregaar, vil det vistnok være over en Menneskealder, inden man kommer hele Landet igjennem dermed. Det forekommer mig, at der er Grund til at gaa noget raskere frem ved den direkte Ombæring. Derved ville ogsaa de omtalte Brevudvekslere, som man nu ønsker skulle være ansvarlige og lønne, hvad Ministeriet af forskjellige Grunde ikke har kunnet gaa ind paa, blive overflødige. Dernæst tror jeg, at naar man gif raskere frem med Hensyn til den direkte Ombæring, vilde flere af de Klager, der nu høres, komme til at forstumme, vel at mærke, naar den direkte Ombæring ikke blev af en saa indskrænket Art, at Mange igjen kom til at savne Posten. — Med det Samme jeg omtaler Landpostvæsenet, skal jeg dertil knytte et Par Bemærkninger om Landpostbubenes Stilling i det Hele